

นักเรียนจะนำเข้ามา ในที่สอบได้ ไม่ได้เป็นขอ
(๖) ถ้านักเรียนคนใด ผันข้อบังคับ ใน
ส่วนเครื่องใช้นี้ จำพนักงานสอบได้มีอำนาจ
ที่จะไม่ให้เข้าไปในที่สอบได้

ข้อห้ามในเวลาสอบได้

- (๑) เมื่อพนักงานได้ลงมือเรียกชื่อนักเรียน
เข้าที่นั่งที่แล้ว ครูจะเข้าไปประทับอยู่ที่ใด
ไม่ได้ เป็นอันขาด
- (๒) เมื่อนักเรียนเข้าที่นั่งที่แล้ว ครูหรือ
ศิษย์ที่ไม่ได้ได้ จะไปเดินเลียบริมที่ได้
ไม่ได้ ต้องไปพักเสียในที่ห่างไกลที่จัดไว้
- (๓) เมื่อเข้าที่นั่งที่แล้ว ห้ามไม่ให้นักเรียน
พูดจากัน แต่ไม่ให้กระเียบไปมา ต้องนั่ง
ตรง อยู่กลางโต๊ะเป็นแถวแนว ตามที่ผู้กำกับ
หมวดได้จัดไว้แต่แรกเข้า
- (๔) เมื่อรับกระดาษข้อไว้แล้ว ให้กรอก
ชื่อชั้นได้แต่โรงเรียน ตามข้อข้างบนกระดาษ
ที่มีช่องว่างๆ ไว้ นั้น ให้เต็มจกทุกข้อ
- (๕) เมื่อข้าหลวงกำหนดเวลาให้ทำก็ให้
ลงมือทำไป อย่าเห็ดยว้ายชว หน้าหลัง
หรือ ขาดสิ่งดูของผู้อื่น ถ้าทำแล้วๆ ก็ให้วาง
ดินสอดปากกา แยกหน้าแต่ดูตรงไปทางผู้กำกับ
หมวดที่อยู่ข้างหน้าของพวก
- (๖) เวลาทำสิ่งใดๆ ให้คิดแต่ในใจทั้งสิ้น
ห้ามมิให้มีเสียง พิมพ์ ทำเสียงเป็นอันขาด
- (๗) เมื่อมีเหตุจำเป็นอันใดเกิดขึ้น ให้
มือขึ้น ผู้กำกับหมวดจะได้ไต่ถาม
- (๘) เวลาเข้าอยู่ในห้องได้ ห้ามไม่ให้
กิน หมาก สบบุหรี่ เป็นอันขาด
- (๙) ถ้าผู้ใดประพฤติไม่ดี ผ่าฝืนข้อ
บังคับในเวลาสอบได้ ข้าหลวงจะฉีกกระดาษ

หรือตบการที่ทำ แด่หัก แคนน เลี้ย
ถ้าเห็นควร ก็จะได้ ออกจากที่ ประชุม ได้ทีเดียว

แจ้ง ความ กระทรวง ธรรมการ

แผนก กรม สังฆการี

ประคัต พระพรหมมณี (แพ)

พระพรหมมณี (แพ) เป็นบุตร นายคง
อำเภอ บ้าน ตั้ง กัด ชน อยู่ใน พระเจ้าน้องยาเธอ
กรมหลวงพิชิตปรีชากร ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ใน
คลองท่ามะเดื่อฝั่งเหนือ ตรงหน้า วัด อภัย
ทามริการาม เกิด วันจันทร์ แรมสิบสองค่ำ
เดือนเก้า ปีระกา นพศกจุลศักราช ๑๑๘๘
ตรงกับ วันที่ ๒๘ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๕๖
เมื่อจบ อุปสมบท ได้มา อยู่เป็น ศิษย์ ใน
สำนัก พระจันทร์ โคจร คุณ (ยิ้ม) แต่ครั้ง
ยังเป็น พระครู ชื่อ นั้น อยู่วัด โสภณสถิตวิหาร เมื่อ
ปีมะแม เอกศก จุลศักราช ๑๒๓๑ ได้
อุปสมบท ที่วัด โสภณสถิตวิหาร สืบ เด็จ พระ
จันทร์ (ยิ้ม) แต่ ครั้ง ยัง เป็น พระพรหมมณี
เป็นอุปชฌาย์ พระจันทร์ โคจร คุณเป็นกรรม
วาจาจารย์ ได้ชื่อ ใน ตำราว่า "กิตติสาร" เมื่อ
พระจันทร์ โคจร คุณ ได้ เดือน สิบสอง ค่ำ
เป็นพระราชาคณะ มาอยู่ วัด บวรนิเวศวิหาร ช่วย
การ ใน พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระ
พระปรมศุภญา ดงภรณ์ ส่วน พระพรหมมณี
คง อยู่วัด โสภณสถิตวิหาร ตามเดิม ได้เรียนพระ
ปริยัติ ธรรม ในสำนัก พระพรหมมณี (เหมื่อน)
แต่ครั้ง ยัง เป็น พระ อริยมณี อยู่วัด นั้น บ้าง ใน
สำนัก นายทอง อาจารย์เอกพระปริยัติธรรมที่วัด
บวรนิเวศวิหาร แด่ วัด โสภณสถิตวิหาร บ้าง เมื่อ
ปีมะโรง สักราชจุลศักราช ๑๒๓๖ พระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระ

กรุณาโปรดให้พระจันทรโคจร คุณ ไป อยู่
 มกุฏกษัตริยาราม ซึ่ง ทรงเริ่มสถาปนาไว้ นาน แล้ว
 แต่ยังไม่ได้ โปรดให้นิมนต์ พระสังฆไป อยู่ พระ
 พรหมมุนี ได้ รับที่ ถานานุกรมเป็น พระ สัมภู
 ความ พระจันทร โคจรคุณ ไป อยู่ วัด มกุฏกษัตริยา
 ราม เมื่อ ปี มะเมีย โท ศก จตุศักราช ๑๖๓๖
 ได้ เข้า แปร พระ ปริยัติ ธรรม ใน ที่ ประชุม พระ
 ราชาคณะ สังฆิ คณะ พระที่ นั่ง ดุสิตมหา ปราสาท
 คราว นั้น เป็น ครั้ง แรก ที่ได้ มี การ แปร พระ
 ปริยัติ ธรรมในแผ่นดิน ปีคยบัน นั้น พระพรหมมุนี
 แปรได้ ตาม ประโยค เมื่อ ได้ เป็น บาเรียน แล้ว
 ได้ ถวายเทศน์ เสร ใน พระ บรมมหาราช วัง เมื่อ
 ปี ชวด อัฐศก จตุศักราช ๑๖๓๘ ได้ เข้า แปร
 พระปริยัติ ธรรมอีก ครั้ง หนึ่ง ที่ พระที่ นั่ง
 ดุสิตวรารยปราสาทได้อีกดี ประโยค รวมเป็น
 เจ็ด ประโยค ได้ รับ พระราชทาน พัด บาเรียน
 พน โหมต บัก เต็ม นิกยภัตร รากา เดือน
 ๓๐ บาท ตามลำดับ ประโยค แด พัดรอง
 ดำงา พน แพรบัก ใหม่ เป็นพระ ตรา หลวง กับ
 ผา บาตร เขิง บาตร ประดับ มุก ใน การ พระ
 ราช พิธี บรมราชาภิเศก เป็น พิเศษ ใน เวลา
 ที่ ยี่ เป็น บาเรียน อยู่ นั้น พระจันทร โคจร คุณ
 ให้ เป็น อาจารย์ บอก พระ ปริยัติ ธรรม ถวาย
 พระเจ้า น้อง ยาเชอ กรมหมื่น วชิรญาณวโรรส
 เมื่อ ครั้ง ยังไม่ได้ ทรง กรม แด เล็ดจ อยู่ วัด
 มกุฏกษัตริยา ราม นั้น เมื่อ ปี มะสัง ตรี ศก
 จตุศักราช ๑๖๔๓ พระเจ้า น้อง ยาเชอ กรม
 หมื่นวชิรญาณ วโรรส ได้ ทรง แปร พระ
 ปริยัติ ธรรม ใน ที่ ประชุม พระราชาคณะ ผู้ ใหญ่
 คณะพระที่ นั่ง บรม ราช สติตม โหฬาร นำ พระ
 ที่นั่ง พระบาท ส้มเต๋จ พระเจ้า อยู่ หัว ได้ ทำ
 ประโยค พระบาท ส้มเต๋จ พระเจ้า อยู่ หัว ได้

พระราชทาน รางวัลแก่พระพรหมมุนี ผู้เป็น อาจารย์
 บอก พระ ปริยัติ ธรรม ถวาย แด ทรง ตั้ง พระ
 พรหมมุนี เป็น พระกิตติสาร มุนี ที่ พระ ราช
 คณะ ใน ปี นั้นเอง พระราชทาน นิกยภัตร รากา
 เดือน ๓๐ ค่าตั้ง แด เครื่องยศ อื่น ตามยศ พระ
 ราชาคณะ บาเรียน เมื่อ ปี มะเมีย จัตวา ศก
 จตุศักราช ๑๖๔๔ พระจันทร โคจร คุณ ถึง
 มรณภาพ พระพรหมมุนี ก็ได้ เป็น เจ้า อาวาส
 ครอง วัด มกุฏกษัตริยารามสืบมา เมื่อ ปี ชวด
 สัมฤทธิ ศก จตุศักราช ๑๖๕๐ พระบาท
 ส้มเต๋จ พระเจ้า อยู่ หัว ทรง พระ บารภ เพื่อ จะ
 ทรง ดำรง พระไตร ปฎัก พิมพ์ เป็นพระราชกุศล
 พิเศษ เนื่องใน พระราช พิธี รัชฎาภิเศก ซึ่ง
 ได้ มี แล้ว เมื่อ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖ หรือ ปี
 มะสัง เบญจศก จตุศักราช ๑๖๕๕ ได้ ทรง
 อาราธนา พระ ราชาคณะเดบาเรียน ผู้ ทรง ความ รุ
 ให้ เป็น ผู้ชำระ ต้นฉบับ แด ตระจ พิมพ์ ครั้ง
 นั้น พระพรหมมุนี ได้ เป็น ผู้ตรวจชำระด้วยรูปหนึ่ง
 ได้ ตรวจ ชำระ หนังสือ พระ บาท มี ชื่อ แด จำนวน
 หน้า ส้มมุก พิมพ์ ดังต่อไปนี้

พระวินัย	จุลวรรค	เล่ม ๑	๓๕๐	หน้า
	จุลวรรค	เล่ม ๒	๓๘๗	หน้า
พระอภิธรรม	กถา	วัดดุ	๖๐๘	หน้า
ทุกข บัญฐาน	เล่ม ๑		๓๒๘	หน้า
ทุกข บัญฐาน	เล่ม ๒		๕๐๘	หน้า
ทุกคิก บัญฐาน	แต่ คิกทุกข บัญฐาน		๓๗๓	หน้า
			รวม ๒๕๕๕	หน้า

การ พิมพ์ พระไตร ปฎัก นี้ ดำรง ทน พระ
 ราช พิธี รัชฎาภิเศก ส้มพระ บรม ราช ประสงค์
 ของ พระบาท ส้มเต๋จ พระเจ้า อยู่ หัว พระพรหมมุนี
 ได้ รับ พระราชทานพระไตร ปฎัก พิมพ์ จบ ๑ นาฬิกา

ตัวอย่างที่ เรือน ๑ เป็นรางวัล แด่พระพรหมมุนี
 ได้ช่วย พระเจ้า น้อยยาเธอ กรมหมื่น วชิรญาณ
 วโรดแต่ง กถามรรค บางเรื่อง ถวาย พระบาท
 สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว เพื่อ ทรง พิมพ์ แจก ไปใน
 หัว เมือง พัง หาดาย ดำหรับ พระสงฆ์ ได้เทศนา
 สั่งสอน ประชาชน เป็น ต้น ว่า อบาย มุข กถา
 ว่า ด้วย เหตุ เครื่อง เต็ม โมกข์สมบัติ ๖ ประการ ๑
 เวพุทธา เนยยะ กะสุตฺร ว่า ด้วยธรรม ควร น้อม
 เข้า มา เปรียบ ใน ตน ๑ มงคล ศาภา ที่ ๓ แต่ง
 ความ เป็น พหูสูต คัดปลาศาสตร์ นิย อัน บุคคล
 คึกษาดี แล้ว แด่ ว่า เจ้า ที่ บุคคล กล่าว ดี แล้ว
 ว่า เป็น มงคล ๑ ยัง ได้ แต่ง แด แปล เรื่อง อื่น อีก หาดาย
 อย่าง มี มิตินทบัญญัติ บาง ตอน ที่ ลง ใน ธรรม
 จักษุ เป็น ต้น พระ พรหมมุนี ได้ เจริญ ใน สมณ
 ศักดิ์ โดยลำดับ เมื่อ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๑
 หรือ ปี มะโรง จัตวา ศก จุติศักราช ๑๒๕๔ ได้
 เดือน เป็น พระเทพ โมฬีศรี บิฎกขร มาหาธรรม
 กถิก คนฤศร บวร สังฆารามคามวาสี ได้รับ
 พระราชทาน ตาติบัตร แด พ้นกำห้วย ประดับพลอย
 แด นิตยภัตร ราคา เดือน ละ สี่ ตำดั่ง กิ่ง มี ถานา
 นุกรม ๔ รูป พระครู ปลัด ๑ พระครู สังฆ
 วิชิต ๑ พระครู สมุห์ ๑ พระครู ไบฎิกกา ๑
 เมื่อ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๓ หรือ ปี มะเมีย ศก
 จุติศักราช ๑๒๕๖ ได้ เดือน เป็น พระธรรม
 ปาโมกข์ ยุติโยคยติ นาย ไตร บิฎก ขารี ธรรม
 วาทีคนฤศร บวร สังฆารามคามวาสี เป็น ครั้งแรก
 ที่ได้ ทรง ตั้ง ตำแหน่ง นี้ ขึ้น ได้รับ พระราชทาน
 ตาติบัตร แด พ้น แพร บัก เต็ม ทอง แต่ง นิตย
 ภัตร ราคา เดือน ละ ห้า ตำดั่ง มี ถานา นุกรม
 เต็ม ๕ รูป พระครู ปลัด ๑ พระครู วินัย ชูร ๑
 พระครู วินัย ธรรม ๑ พระครู สมุห์ ๑ พระครู ไบฎิกกา ๑
 ภายหลัง ได้ มี พระครู สังฆ พิไชย ขึ้น อีกรูป ๑ กับ

พระครู ปลัด ได้รับ พระราชทาน นิตยภัตร
 เดือน ละ สี่ ตำดั่ง พร้อมกับ ตำแหน่ง ธรรม อื่น
 เมื่อ มหา มกุฏราชวิทยาลัย ได้ ตั้ง ขึ้น แล้ว ทรง
 อาราธนา ให้ เป็น กรรมการ ผู้หนึ่ง มี นำ ที่
 ช่วย จัดการ วิทยาลัย เมื่อ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๔
 แด ได้ เป็น ผู้จัดการ โรงเรียน วัดมกุฏกษัตริยาราม
 เมื่อ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ หรือ ปี กุน เอกศก
 จุติศักราช ๑๒๖๑ ทรง พระ ช ตาวิที เห็น ว่า
 พระพรหมมุนี เจริญ พรวรรณ กาด แดคุณ ธรรม
 ความรู้ สมควร จะ ดำรง ตำแหน่ง พระ ราช
 คณะ ผู้ใหญ่ ได้ จึง ทรง พระ มหา กรุณา โปรด
 พระราชทาน ทิรัญบัตร ให้ เป็น พระพรหมมุนี ศรี
 วิสุทธินิญาณ นายก ตรี บิฎก ธรรมมา ดงกรณ์
 มัชฌิมคนฤศร บวร สังฆารามคามวาสี เจ้าคณะ
 รอง ใน คณะ กถง ได้รับ พระราชทาน ตาติบัตร
 แด พ้น โหมต ใจ ตาด บัก เต็ม ดิน นิตยภัตร
 ราคา เดือน ละ ห้า ตำดั่ง มี ถานา นุกรม ๘ รูป
 พระครู ปลัด พิพัฒน์ พรหมจริยคุณ สมบูรณ์
 คณา ริบัตย์ มัชฌิมสังฆานายก บิฎก ธรรม
 รักชิต มี นิตยภัตร เดือน ละ สี่ ตำดั่ง ๑ พระ
 ครู วินัย ชูร ๑ พระครู วินัย ธรรม ๑ พระครู พุท
 พากย ประภาศ ๑ พระครู ธรรม คำสอน อุโฆษ ๑
 พระครู สังฆบิหาร ๑ พระครู สมุห์ ๑ พระครู
 ไบฎิกกา ๑ พระพรหมมุนี ได้ เป็น พระเถระ ผู้หนึ่ง
 ใน เถรสมาคม คณะ ธรรมยุติกนิกาย แด ได้
 เป็น อุปัชฌาย์ อาจารย์ ให้ บรรพชาอุปสมบทแก่
 กุลบุตร เป็น อัน มาก เบน ที่ เคารพ นับ ถือ ของ
 สหธรรมมิก ทั้ง หาดาย พระพรหมมุนี อาพาธ เป็น
 โรค เห็น ขา มี อาการ เสาะ แดะ มา แต่ เดือน
 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๗ แด ครั้น
 ถึง เดือน กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘
 พระพรหมมุนี อาพาธ ตก โถหิด แต่ ครั้ง นั้น อาการ

ทูลลา ไปจนถึง ปลายเดือน สิงหาคม กลับอาพาธ ตกโลหิต ไปอ้า มีอาการ ทรวดดงโดยดำทับ พันวิชาแพทย์จะแก้ไขไม่ได้ ครั้นถึงวันที่ ๒ ตุลาคม เวลา ๖ นาฬิกาครึ่งแต่เที่ยงคืน พระพรหมมณี (เฟง) ถึงบรรณภาพ อายุ ๖๔ โดยปี พระราชทาน โภช โถ ตามบ้านค้า กักตี่ แต่ทรง พระกรุณา โปรดให้ เป็น ศพหลวง มีกำหนด พระราชทานเพลิง ที่เมรุ วัดราชาธิวาส วันที่ ๘ เมษายน วันวันโกศลนทร ศก ๑๒๖

กระทรวง ธรรมการ

โดยบัญชาท่านเสนาบดีกระทรวงธรรมการ

วันที่ ๓๑ มีนาคม วันวันโกศลนทร ศก ๑๒๘

(เซ็น) ขุนศรีธรรมดงการ

ปลัดกรม ดั้งการ

การ เมรุ วัด ราชาธิวาส

วันที่ ๔ เมษายน วันวันโกศลนทร ศก ๑๒๖ เวลา คำเจ้า พนักงานได้ยก ดอง ใน ศพ ท้าว วนิดา พิจาริณี จาก องค์ พระจวงษ์เธอ กรมหมื่น ประวาม ปรักษ์ ขึ้นสู่ รถ ประกอบ โภช ๘ เหลี่ยมแล้ว จัดตั้ง เป็น กระบวนแห่ มีจำปี กลอง ชนะ ฉัตร เบื้อง ฉัตร เทียน โคมไฟ นำ หลัง ตาม เกียรติยศ เสร็จแล้ว เดิน กระบวนแห่ ศพไป ตาม ถนน นำ พระ ธาตุ ถนน จักรพงษ์ หยุด กระบวน รอก ศพ เข็มเจ้าจอมมารดา อยู่

อนึ่ง ใน เวลา ที่ ยก ศพ ท้าว วนิดา พิจาริณี นั้น เจ้าพนักงานได้ยก หีบ ดอง ใน ศพ เข็มเจ้า จอมมารดา ขึ้น รอก รถ ประเทียบ ที่ ถนน บ้าน ตะนาว ประกอบ หีบ ทอง สลัก ด้าย เกา องุ่น กระบวนแห่ เช่น เดียว กัน กับ ศพ ท้าว วนิดา พิจาริณี แล้วเดิน กระบวน แห่ ศพไป ตาม ถนน บ้านตะนาว ถนน บวรนิเวศ เลี้ยวถนน พระ สุเมรุ ออก ถนน

จักรพงษ์ บรรจบ กับ กระบวน แห่ ศพ ท้าว วนิดา พิจาริณี แล้วเดิน กระบวน แห่ ศพ ทั้ง ๒ คู่ ไป ตาม ถนน ดำเนิน เลี้ยว ถนน วัด ราชาธิวาส ถึง วัด ราชาธิวาส ยก ดอง ใน ศพ ลง เวียน เมรุ ๓ รอบ แล้ว ยก ขึ้น ตั้ง ใน เมรุ บน ประกอบ โภช แด่ หีบ เช่น กัด่าแล้ว แต่ ตั้ง ฉัตร เบื้อง ฉัตร ด้อม ศพ ตาม เกียรติยศ มี พระ สังฆ์มัตถ์ อภิธรรม ๒ ตำรับ รวม ๑๖ รูป มีการ มหรศพ โชน ๑ โรง หนังสือ ๒ โรง พุ่ม กัดปพฤกษ์ ๒ ต้น ๆ ละ ๕ คำตั้ง ดอกไม้เพลิงต่าง ๆ คือ พุ่มเทียน ๒๐ ต้นไม้ กระถาง ๘ ระทาก ๘ พลุ ๕๐ เพลียง ๒๕

รุ่ง ขึ้นวันที่ ๕ เมษายน เป็น วัน พระราชทาน เพลิง เจ้า พนักงานได้ยก โภช ศพ แด่ หีบ ศพ ออกจาก ที่ ตั้ง ไป ชำระ แต่ จัดตั้ง ที่ พระ ราชทาน เพลิง เสร็จแล้ว ยก ศพ ทั้ง ๒ ขึ้นตั้ง มี ฉาก ดาย ต้นไม้ บัง เพลิง เป็น เกียรติยศ

เวลาย่ำค่ำเศษ พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว เสด็จ ทรง รถ พระ ที่นั่ง แต่ พลับ พลาก ส่วน ดุสิต พร้อมด้วย กระบวน ทหาร ราชองคร วัักษ์ มหาตเด็ก หน้า ตาม เสด็จ ๆ ไป หยุด รถ พระ ที่นั่ง ที่ วัด ราชาธิวาส เสด็จ พระราช ดำเนิน ขึ้น บระทับ บน พลับ พลากแล้ว โปรดเกล้า ฯ ให้ สมเด็จพระเจ้า ดุจยาเธอ เจ้า พ้ากรม ขุน นคร ราชดีห์มา ทรง ทอด ผ้าบัง สุกศ ศพ ท้าว วนิดา พิจาริณี ไตร ๓๐ ไตร ผ้า ชาว พับ ๒๐ พับ ศพ เข็มเจ้าจอมมารดา ไตร ๕ ไตร ผ้า ชาว พับ ๓๐ พับ พระสังฆ์มัตถ์ ปกรณ์ มี พระพรหมมณี เป็น ประธาน เสร็จ การ สดับ ปกรณ์แล้ว พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ทรง จุด ผัก แคน พระราชทาน เพลิง ศพ ท้าว วนิดา พิจาริณี ศพ เข็มเจ้า จอมมารดา เจ้า พนักงาน ประ โคม กลอง ชนะ